

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 434/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť J. K., zastúpeného advokátkou JUDr. Antóniou Kauzalovou, Advokátska kancelária, Májová 1115, Čadca, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 1/2014-226 z 29. januára 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. mája 2014 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu

v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 1/2014-226 z 29. januára 2014, ktorou žiada vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľa J. K., občan SR na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a to Uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. 01. 2014 pod sp. zn. 5Co/1/2014 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline 5 Co/1/2014 zo dňa 29. 01. 2014 zrušuje a prikazuje mu vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi J. K. finančné zadostučenie vo výške 402,64 €, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný sťažovateľovi vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi J. K. náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 284,08 €, ktorú sumu je Krajský súd Žilina povinný vyplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa JUDr. Antónie Kauzalovej, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti sťažovateľa a z jej príloh, pred Okresným súdom Čadca (ďalej len „okresný súd“) bolo na jeho návrh začaté 1. júna 2012 konanie vedené pod sp. zn. 5 C 79/2012, v ktorom sa sťažovateľ domáhal proti O. H., J. K., E. J., V. Č., E. K., O. K., M. K. a P. K. povolenia obnovy konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 5 C 271/2002 (ďalej aj „pôvodné konanie“). V pôvodnom konaní okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 271/2002 zo 7. júna 2005 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Co 142/08 právoplatne určil, že O. H. je spoluvlastníkom nehnuteľností v k. ú..., a to v podiele 1/6 k parcele... a v podiele 1/5 k parcelám... zapísaných na LV č... Sťažovateľ v návrhu na povolenie obnovy konania doručenom okresnému súdu 1. júna 2012 označil za nové dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a môžu pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci [§ 228 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)], resp. za dôkazy, ktoré možno vykonať a nemohli sa vykonať v pôvodnom konaní a môžu pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci [§ 228 ods. 1 písm. b) OSP], čestné vyhlásenia M. K. z 25. marca 2008, E. H. z 19. marca 2008 a J. H. z 27. marca 2008 (ďalej len „čestné vyhlásenia“). Z týchto čestných vyhlásení vyplývalo,

že v roku 1924 J. K. ako syn zapísaného pôvodného vlastníka nehnuteľnosti ústnou zmluvou získal sporné nehnuteľnosti, ktoré výlučne sám užíval a v roku 1959 preto vlastnícke právo k nim vydržal. Ďalej z čestných vyhlásení vyplývalo, že A. H. a jej súrodenci tieto nehnuteľnosti neužívali. Sťažovateľ tvrdil, že tieto dôkazy nemohol bez svojej viny uplatniť v pôvodnom konaní, keďže rozsudok vo veci sp. zn. 5 C 271/08 bol vyhlásený 5. februára 2008, čestné vyhlásenia boli získané až následne v marci toho istého roku, a to, že by mohli byť dôvodom na obnovu konania, zistil až v máji 2012.

Okresný súd uznesením č. k. 5 C 79/2012-212 z 21. marca 2013 návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol a odporcom nárok na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že návrh na povolenie obnovy konania doručil sťažovateľ okresnému súdu po tom, čo mu uplynula trojmesačná subjektívna lehota ustanovená v § 230 ods. 1 OSP, ktorá začína plynúť odo dňa, keď sa ten, kto obnovu navrhuje, dozvedel o dôvode obnovy konania, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť. Za účelové považoval okresný súd tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého sa dozvedel o tom, že čestné vyhlásenia môžu byť dôvodom obnovy konania, v máji 2012 od právničky J. M., pretože toto nijako nepreukázal, a navyše, navrhovateľ mal tieto čestné vyhlásenia spísané už v marci 2008. Pokiaľ účastník bez svojej viny neuplatnil určitú skutočnosť v pôvodnom konaní, je vylúčený aj s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať.

O odvolaní sťažovateľa proti tomuto uzneseniu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 5 Co 1/2014-226 z 29. januára 2014 tak, že uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Sťažovateľ sťažnosť doručil ústavnému súdu na porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 1/2014-226 z 29. januára 2014 odôvodnil tým, že síce čestné vyhlásenia skutočne získal už v marci 2008, avšak nemohol ich predložiť okresnému súdu, ktorý v pôvodnom konaní vyhlásil rozsudok už prv (5. februára 2008), a hoci ich doručil krajskému súdu v odvolacom konaní, odvolací súd na ne neprihliadol s poukazom na § 120 ods. 4 OSP, pretože mali byť predložené skôr, ako bol vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa. Ak by teda mal sťažovateľ predložiť vyhlásenia v lehote určenej v § 230 ods. 1 OSP, tak ako to uviedol krajský súd, musel by ich predložiť s návrhom na obnovu konania ešte počas odvolacieho konania v pôvodnej veci (v ktorej

krajský súd vyhlásil rozhodnutie 16. septembra 2008). Preto právny názor, na ktorom sú založené rozhodnutia v konaní o povolenie obnovy konania, nemôže podľa sťažovateľa obstať, t. j. nemôže obstať názor, podľa ktorého sa trojmesačná lehota počíta od získania čestných vyhlásení sťažovateľom. V pôvodnom konaní súdy vychádzali len z dedičského rozhodnutia sp. zn. D 247/1976 v dedičskom konaní po A. H., ktorá však bola iba formálne zapísaná ako podielová spoluvlastníčka sporných nehnuteľností titulom dedenia po otcovi J. K. a sama mala vedomosť o tom, že tieto nehnuteľnosti boli už prv darované jej bratovi J. K., otcovi sťažovateľa. Preto rozhodnutia vydané v pôvodnom konaní sú podľa sťažovateľa v rozpore so skutočným stavom, čím fakticky došlo k odňatiu jeho vlastníctva. Pre zosúladenie skutočného stavu so stavom právnym podal sťažovateľ návrh na obnovu pôvodného konania, avšak súdy mu ochranu neposkytli ani v tomto konaní. Uznesenie krajského súdu č. k. 5 Co 1/2014-226 z 29. januára 2014 je preto založené na ústavne nekonformnej aplikácii § 230 ods. 1 OSP a záver o nedodržaní lehoty v ňom uvedenej neobstojí.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 50 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie... právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody...

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, v náleze vysloví, ktoré základné právo alebo sloboda a ktoré ustanovenie ústavy, ústavného

zákona alebo medzinárodnej zmluvy sa porušili, a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa základné právo alebo sloboda porušili.

Ako vyplýva z obsahu i petitu sťažnosti v tejto veci, sťažovateľ napáda uznesenie krajského súdu č. k. 5 Co 1/2014-226 z 29. januára 2014, teda rozhodnutie všeobecného súdu.

Ústavný súd sa v súvislosti s ustálením začiatku lehoty na podanie ústavnej sťažnosti obrátil na okresný súd so žiadosťou o oznámenie, kedy nadobudlo uznesenie krajského súdu č. k. 5 Co 1/2014-226 z 29. januára 2014 právoplatnosť, a z informácií poskytnutých okresným súdom 29. mája 2014 zistil, že uznesenie krajského súdu č. k. 5 Co 1/2014-226 z 29. januára 2014 dosiaľ právoplatnosť nenadobudlo z dôvodu, že odporca v 2. rade J. K. medzičasom zomrel.

Ako vyplýva z čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy a ustanovení § 49, § 50 ods. 1 písm. b), § 50 ods. 2, § 53 ods. 3 a § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde, jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je to, že musí smerovať proti takému rozhodnutiu súdu, ktoré je právoplatné.

Ústavný súd už prv vyslovil, že v prípade, ak konanie nebolo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu ešte právoplatne skončené, táto okolnosť v zásade zakladá v súlade s princípom subsidiarity právomoci ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti ako predčasne podanej podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. II. ÚS 461/2011).

Ústavný súd vzhľadom na uvedené považuje sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti neprávoplatnému uzneseniu krajského súdu č. k. 5 Co 1/2014-226 z 29. januára 2014 za predčasne podanú, o ktorej nie je príslušný konať v zmysle zásad vyjadrených v citovaných ustanoveniach ústavy a zákona o ústavnom súde, preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júla 2014